

MAAELUMINISTEERIUM

PROTOKOLL

18.10.2017 nr 8

Teadmussirde komisjoni kaheksas istung

Algus kell 10.30, lõpp kell 12.30

Juhatas Toomas Kevvai

Võtsid osa komisjoni liikmed: Airi Vetemaa (Mahepõllumajanduse Koostöökogu), Anneli Laigu (Keskkonnaministeerium), Ann Riisenberg ja Jaan Sõrra (Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Põllumeeste Keskliit), Kerli Ats (Eestimaa Talupidajate Keskliit), Sirje Potisepp ja Kairi Ringo (Eesti Toiduainetööstuse Liit), Vivika Veski (Eesti Keskkonnaühenduste Koda), Kristel Maidre, Külli Kaare, Merle Saaliste, Toomas Kevvai (Maaeluministeerium).

Puudus komisjoni liige: Aino Haller (Haridus- ja Teadusministeerium).

Võtsid osa ametnikud: Annika Suu, Hanna Kreen.

Päevakord:

- 1) Teadmussirde ja teavituse toetuse määruse muudatused;
- 2) Teadmussirde tegevuste korraldamine;
- 3) Muud või kohapeal algatatud küsimused.

Informatsiooniline teadaanne:

Maaeluministeerium on Eesti Talupidajate Keskliidu ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja esindajatega kokkuleppel esitanud Eesti maaelu arengukava 2014-2020 muudatusesse ettepaneku põllumajandustoodete turustamise teemalise teadmussirde programmi algatamiseks. Ettepanek esitatakse MAK seirekomisjonile.

1. Teadmussirde ja teavituse toetuse määruse muudatused

Ülevaate esitas Annika Suu, Maaeluministeerium

ettekanne

Teadmussirde ja teavituse määruses tehakse muudatused kahes osas.

2017. aasta muudatustest andsime ülevaate eelmisel komisjoni istungil, suvel:

- maavalitsuste reformist tulenevalt antakse maakondlike tegevuste hindamise komisjonide töö juhtimine üle PRIAle;
- tegevustes osalejate ringi laiendamine samamoodi teadmussirde programmide tegevustes osalejatega;

- taotluste osalise rahastamise võimaldamine, st taotlused, mis paremusjärjestuse kohaselt võiks kuuluda rahastamisele, aga mis täies ulatuses eelarvesse ei mahu, saab rahuldada vähendatud summas taotleja nõusolekul;

2018. aasta muudatusteks kavandatakse:

- taotlemine ainult e-PRIA kaudu;
- üleriigiliste ja maakondlike taotlusvoorude ühendamine;
- ühikuhindade võimalik muutmine.

Arutelu (1): e-PRIAs taotluse lahtrite täitmine on taotlejale koormav, kui esitatakse palju taotluseid, arendus peab võimaldama kopeerimist või varasema taotluse andmete kasutamist. Samasisuliste taotluste esitamine mitmesse maakonda eraldi taotlustena ei ole õigustatud, need tegevused tuleb olemusest lähtuvalt esitada üleriigilise tegevuse taotlusena.

Arutelu (2): Maakondlike ja üleriigiliste taotlusvoorude ühendamisel moodustuksid valdkondlikud (loomakasvatus, toiduainetööstus jne) paremusjärjestused. Analüüsi järgi ligi pool maakondlike taotlustena esitatud tegevustest korduvad mitmes maakonnas. Üleriigiliste tegevuste puhul ei kasutata praegu kõigis valdkondades eelarvet võrdselt: kui mõne valdkonna taotluste arvelt jääb raha üle, siis rahastatakse sellest teiste valdkondade taotluseid üldjärjekorra alusel.

Vaid maakondlik komisjon on pädev hindama, kas tolles maakonnas on taotletud teemat käsitleda vaja. Eesti on piisavalt väike, et piirkondlikud erinevused ei omaks suurt tähtsust. Kas maakondlike ja üleriigiliste eelarved summeeruvad? Kas maakondlikele tegevustele peaks jääma oma eelarved? Teadmussiirde programmide käivitumise tulemusel on surve eelarvele oluliselt vähenenud. Kas suurendada üleriigiliste tegevuste eelarvet (eeldades, et taotlejad esitavad mitmes maakonnas toimuvad tegevused pigem üleriigilistena)?

Kas komisjon saab teha valikuid, jättes rahastamata mõne mitmesse maakonda kavandatud taotlustest? Tegevuste vajaduse ja koguse hindamise ülesannet ei saa jätta vaid hindamiskomisjonile, selle eeltöö peab tegema taotleja enne taotluse esitamist.

Kas PRIA saaks kaasata maakondliku tasandi hindajaid sarnaselt senisele, nt keskliitudest? Toidutöötajate puhul sellist maakondlikku erisust ei ole, juustu valmistatakse ühtemoodi nii Hiiumaal kui Võrumaal. Piisaks valdkondlikusse komisjoni katusorganisatsiooni esindaja kaasamisest, Eesti ei ole Ameerika.

Kas on võimalik näidata analüüsi, millistes maakondades või valdkondades on probleemid, et paremini hinnata küsimuse ulatust? Kas analüüsis on ülevaade, kui palju maakondlikud ja üleriigilised tegevused kattuvad? Eelkõige tulid analüüsist välja, et maakondlikul tasandil on sama taotleja esitanud samasisulisi tegevusi mitmesse maakonda. Taotlejal on vastutus planeerida vaid asjakohaseid tegevusi. Analüüsitud ei ole, kas tegevustel oli oodatud arv osalejaid, osalejate puudumise tõttu on tegevusi ära jäetud. Ettepanek anda komisjonile õigus ümber hinnata tegevuse maakondlikku ulatust (kui taotleja valesti määratlenud). Analüüsida võiks, kas maakondlikena taotletud tegevused tegelikult olid maakondliku ulatusega.

Hindamine toimub enne taotluse nõuetele vastavuse kontrolli. Kuidas tagada, et maakondlike projektide olulisus ei jääks üldises paremusjärjestuses varju? Otsida võimalusi, et hindaja jälgiks, kas taotluses on maakondlikku spetsiifikat. Hindamis-kriteeriumitesse piirkondlikkuse arvestamise sisseviimine teeb hindamise väga keeruliseks. Hindajad on teinud ettepanekuid kriteeriumite muutmiseks, need on veel analüüsimata.

Ärajäänud tegevuste eelarve liidetakse järgmise taotlusvooruga eelarvele.

Otsus: ministeerium kaalub võimalusi veelkord ning koostab kirjaliku kokkuvõtte maakondlike ja üleriigiliste taotlusvoorude ühendamise ja erisuste arvestamise võimalustest. Võttes eesmärgiks, et 1) eelarved kehtestatakse nii üleriigilistele tegevustele valdkondlikult kui

maakondlikele tegevustele; 2) üleriigilistele tegevustele on senisest suurem eelarve (maakondlikele tegevustele arvestatud eelarvet vähendada seni n-ö valesi taotletud tegevuste võrra ning see summa liita üleriigiliste tegevuste eelarvele; selleks, et maakondade eelarve ei jääks liialt väikseks, vähendatakse maakondlike eelarvet esialgu 40%; 3) maakondade eelarvete arvutamisel arvestatakse jätkuvalt nende suurusega; 4) maakondlike ja üleriigiliste taotluste hindamine toimub ühes komisjonis.

Ministeerium kaalub variante koos PRIA ning õigusosakonnaga ja saadab need komisjonile kommenteerimiseks.

Arutelu (3): ühikhindade muudatusettepanekud lähtuvad samast, 2013. aastal valminud uuringust. Kui enne lähtuti tüüpnäidetest, siis nüüd praktilisest korraldamisest: optimaalset osalejate arvu ei tule sageli kokku. Uute ühikhindade kehtestamiseks arvestati minimaalsete osalejate arvuga.

Konverentsi puhul võib minimaalne 30 inimest olla liiga vähe, infopäeva ja konverentsi erinevus peaks tulema ka muust kui osalejate arvust. Oht, et hakatakse konverentsi korraldamise kõrgemat toetusmäära ära kasutama suure auditooriumiga infopäevade puhul. Hindamisel on võimalus arvestada, kas tegevuse sisu on kavandatud konverentsi olemusele vastavalt.

2. Teadmussiirde tegevuste korraldamine

Arutelumaterjal – uuringu kavand

Eestis on teadmiste edastamiseks ja vastuvõtmiseks palju komponente olemas. Lisaks maakondlikele ja üleriigilistele teavitustegevustele ja pikaajalistele programmidele on nõustamine, kommertsnõuanne ja muud. Kui joonistada Eesti kohta AKIS (*Agricultural Knowledge and Innovation Systems*) struktuuri, saaksime presenteerimiseks sama kauni pildi kui iga muu riigi kohta. Kuid ise me lõpuni rahul ei ole: on ülekattuvusi, auke.

Oleme kavandanud teadmussiirde uuringu korraldamist. Uuring oleks nii olemasoleva AKISE täiendamiseks kui järgmise perioodi ettevalmistamiseks. Uurimisküsimusteks: kuidas sektorite vajadusi paremini rahuldada, kuidas komponente paremini omavahel siduda (sh nt klastrite teabe edastamine), milline teave on kvaliteetne ja jõuab sihtrühmani hästi, milline otsustussüsteem annaks senisest parema tulemuse.

Arutelu: Uuritavate valim peab olema piisavalt esinduslik (vastajate arv ja struktuur). Uuringu üheks tulemiks võib olla ka komponentide omavaheliste arutelude ergutamine: klastrite ja PiPide meeskondade, maakondlike tegevuste korraldajate arutelud. Uuringusse tuleb kaasata nii põllumajandustootjad kui ka töötajad. Valdkonda vaadata võimalikult laialt, arvestades kasvõi konsulentide spetsialiseerumiste skaala laiust. Uuringusse kaasata vastajatena nii kutsega kui erakonsulendid.

Uuringu tulemuseks ootame konkreetseid ettepanekuid süsteemi komponentide kohta. Vahe- ja lõpparuandeid võiks esitleda teadmussiirde komisjonile, samuti võib komisjonile saata küsimustike kavandeid kommenteerimiseks. Komisjon võib ise olla üks intervjuueeritav.

3. Muud või kohapeal algatatud küsimused

Küsimus: Mis on põllumajandustoodete turustamise teadmussiirde programmi sisu?

Vastus: MAK 2014-2020 muudatusega lisatakse meetmesse 1 „Teadmussiire ja teavitus“ täiendav teadmussiirde pikaajaline programm, tegelemaks fookuseeritult põllumajandustoodete turustamise edendamise, turgudele väljaspool Eestit.

Programmi eesmärgiks on edendada ja arendada toidukaupade ekspordi parendades põllumajandustoodete tootjate ja töötajate turustusoskusi ja tutvustades ühisturunduse ning ühise müügi erinevaid vorme.

Sisu ja tegevused: välisturgudele (ekspordile) suunatud turustusoskuse, ühise turustuse ning ühisturunduse erinevate vormide alase teabe levitamine põllumajandustootjate ja toidutöötajate seas nii koolituste, infopäevade kui muudes teadmiste levitamise vormides.

Programm keskendub peamiselt koolitustele, seega eelarve ei ole väga suur. Täitjaks ei eeldata teadus- ja arendusasutust. Eelarve leitakse kokkuhoitud summade arvelt.

Otsus: kiita põhimõtteliselt heaks põllumajandustoodete ekspordi teemalise teadmussiirde programmi esitamine MAK 2014-2020 muudatustesse.

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Kevvai
toiduohutuse ning teaduse ja arenduse
asekantsler
komisjoni esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanna Kreen
protokollija
teadus- ja arendusosakonna peaspetsialist